

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Praxis Episcopalis

Piasecki, Paweł

Coloniae Agrippinae, 1620

De Visitatione Sanctimonialium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61608)

ri debet declarandus. vt notat Abb. in Clem. 1. nu. fin. Clem. 2. nu. fin. de pœnis.

Abfoluere tamen non poffet Epifcopus Regularem exemptum ab excommunicatione fic incurfa, licet aliàs fuos fubditos, fi eandem excommunicationem incurrant aliqua ratione abfoluere poffet. Suarez de cenf. diff. 7. fecl. 3. num. 9. quia nimirum Regulares exempti non funt illius fubditi. Abb. in cap. fignificasti. de for. comp. & in c. quoniam. de vit. & hon. Cler. Ang. Armit. verb. exemptio. num. 6. & 9. Sed huiusmodi abfolutio fpectat ad Papam qui eft Ordinarius exemptorum. Abb. in Clem. penult. num. 11. de fent. excom. Felin. & Sicul. Ioan. Andr. in cit. c. fignificasti. de fo. comp. Aufter. loc. fup. cit. quæft. 10. vel ad superiores Regulares, qui etiã in cafib. c. 6. feff. 24. Conc. Trid. de ref. fuos fubditos it. dē Regulares abfoluere poffunt facultate ipsis conceffa quodã refcripto Pij V. incip. Rom. de an. 1571. die 21. Jul. quod refert Confect. fup. cit. & Suarez de Sacra. diff. 30. fecl. 2. n. 7.

In cafibus tamen iure expreffis poffet etiam Epifcopus abfoluere Regularem licet exemptum, vt in cafu iniectiois manus violentæ in Clericum. cap. Monachi. de fent. excom. cap. religiofo. eod. tit. in 6. Ioan. Andr. Anchar. ib. vel fi abfoluat tanquam delegatus Sedis Apoft. Clem. cum ex eo. de fent. excom. Et in ca-

fibis in quibus ipfemet poffet excommunicare eosdem exemptos: eiuſdem eft enim abfoluere cuius excommunicare. cap. piftoratis. §. præterea. de off. ord. Abb. ib. eod. §. num. 1. & in cap. tuarum. num. 3. de priuile. Dec. ib. num. 13. vel in cafibus in quibus exempti poffunt fibi eligere confefforem. c. fin. de pœnit. & remiff. Hoff. in fion. eod. tit. §. cit. confitendum. fub num. 22. Fed. de Sem. conf. 95. Vel in cafu quo Superior Regularis abfoluere non poffet, & remitteret Regularem ad Epifc. poteftatē habentem ad abfoluendum. Suarez de Sacram. diff. 30. quæft. 2.

Et hæc pro Viſitatione Regularium dicta funt, qui licet abfolutē viſitori non poffint, præterquam in cafibus fuprà expreffis, tamen cum Epifcopus viſitat fuam Diœceſim & loca domicilij Regularium vicina, an Regulares ibidem degentes in cafibus præmiſſis iurisdictionem ipſius Epifcopi concernentibus delinquant, inquirere poteft; nimirum in quifitione præparatoria non ſolemni, & ſine aliqua exactione iuramenti. Sed fi ex tali in quifitione inueniret aliquod delictū quo daretur ſcandalū in populo, poffet procedere etiã ad in quifitionem ſolemne, vt vel ipſe corrigat delinquentem Regularem, vel requirat correctionē ab ipſius ſuperiore Regulari, quod optime deducitur decif. 740. Rot. p. 1. diuerſ.

ARTICVLVS VII.

De Viſitatione Sanctimonialium.

- 1 Moniales gaudent privilegijs Fratrum ſui ordinis.
- 2 Moniales quoad clauſuram ſubiecta ſunt ordinario.
- 3 Monafteria Monialium ſubiecta Sedi Apoft. in omnibus ſub ſunt Epifcopo.
- 4 Moniales tenentur habere licentiam exeundi e Monafterio ab Epifcopo in cafibus, in quibus poffunt exire.

- 5 Licentia ingrediendi Monasteria, per quem danda.
 6 Colloquentes cum Monialibus sine licentia non ingrediendo clausuram, quas penas incurrant.
 7 Episcopus non potest ingreda clausuram Monialium, nisi ex causa iusta.
 8 Episcopus debet explorare voluntatem Virginis de facienda professione.
 9 Monialium numerum determinare spectat ad Episcopum.
 10 Moniales ultra numerum, quomodo recipienda.
 11 Tertiaria quando non gaudeant immunitate Regule.
 12 Abb.issa qualis eligenda.
 13 SS. Eucharistia non debet asseruari intus claustrum Monialium.
 14 In Visitatione Monialium qua specialiter aduertenda.

Moniales sub aliqua regula certa & approbata viuentes, priuilegijs fratrum eius regule cui sunt adscriptæ gaudent, præcipuè verò Moniales Ordinū mendicantium, quorum priuilegia fratribus & fororibus inuicem communicauit Leo X. Constitutione sua. incip. Dudum per nos. an. 1519. 10. Decembr. relata apud cit. Consect. fol. 160. Aliquādo tamen, vel ex foundationis modo, siue legitima præscriptione, seu alia quouis, vt diximus de ipsis fratribus, rationum, quæ in multis Monialibus quoque applicari possunt, subduuntur iurisdictioni Episcopi, vel etiam ex aliqua speciali Sedis Apostolicæ ordinatione. Quomodo Monasteria Monialiū subiecta olim curæ fratrum minorum Conuentualium S. Francisci, locorum Ordinarijs fuerunt commissa, & eorum gubernium dictis fratribus penitus interdictum à Pio V. Const. ipsius. incip. Cum sicut accepimus. de an. 1568. 3. Iun. Pont. an. 3. specialiter autem quoad clausuram omnes Moniales indifferēter subiectæ sunt Episcopo, etiam illæ quæ à Regularibus reguntur, ita quod Episcopus quoad clausuram huiusmodi, eas semper visitare possit & cogere, vt ea diligenter obseruetur. cap. vii. de stat. regul. in 6. cit. Conc. sess. 25. cap. 5. de reg. Quod idem confirma-

uit Pius V. Const. sua. qua sequitur.

Circa Pastoralis officij. & infra. Hac igitur perpetuo valitura Cōstitutione inherentes etiam Cōstitutioni sel. rec. Bonif. Papa VIII. prædecessoris nostri, qua incipit. Periculoso & decretis Conc. Trid. super clausura Monialium editis, autoritate Apostolica tenore presentiu statuimus, atq. perpetuo decernimus, vniuersis & singulis Moniales presentes atque futuras, cuiuscunq. Religionis, ordinis, vel militiarum etiam Hierosolymitan. sint, qua vel iam recepta sint, vel in posterum in quibusuis Monasterijs, siue Domibus recipientur, & tacite vel expresse Religionem professæ, etiamsi Conuersæ, aut quocunq. alio nomine appellentur, etiamsi ex institutis & foundationibus earum regula ad clausuram non teneantur, nec vnquam in earum Monasterijs seu domibus etiam ab immemorabili tempore ea seruata non fuerit, sub perpetua in suis Monasterijs seu domibus, de cetero debere permanere clausura, iuxta formam dictæ Const. se. rec. Bonif. Papa VIII. prædeces. nostri, qua incipit. Periculoso. in sacro Conc. Trid. approbatam & innouatam, quam nos autoritate præfata etiam approbamus & innouamus in omnibus, & per omnia,

omnia, ac illam districtè obseruari mandamus. Quod si aliqua Moniales forsan reperiuntur, qua consuetudine etiam immemorabili, aut instituto, vel fundatione regulae suae freta animo obstinato huic clausurae resistent, aut quoquomodo reluctentur, Ordinarij vna cum superioribus earum, omnibus iuris & facti remedijs compellant easdem tanquam rebelles & incorrigibiles ad praecise subeundum dictam clausuram, & perpetuo obseruandam: mulieres quoque, quae Tertiariae, seu de poenitentia dicuntur, cuiuscumque fuerint ordinis, in congregatione viuentes, si & ipsae professae fuerint, ita vt solemne votum emisissent, ad clausuram praecise vt praemittitur, & ipsae teneantur. Quod si votum solemne non emisissent, Ordinarij vna cum Superioribus earum hortentur, & persuadere studeant, vt illud emittant, & profiteantur, ac post emissionem & professionem eidem clausurae se subiiciant; quod si recusauerint, & aliqua ex eis inuenta fuerint scandalose viuere, seuerissime puniantur. Cateris autem omnibus sic absque emissionem professionis & clausurae viuere omnino volentibus, interdiciamus & perpetuo prohibemus, ne in futurum vllam aliam prorsus in suum ordinem, Religionem, Congregationem recipiant.

Quod si contra huiusmodi hanc nostram prohibitionem & decretum aliquas receperint, eas ad sic viuendum omnino inhabiles reddimus, ac illarum, quae libet professiones & receptiones irritas decernimus, & nullas, prout etiam praesenti decreto irritas facimus & annullamus.

Parro ne Moniales vel Tertiariae pra-

dicta propter hanc clausuram detrimendum aut incommodum aliquod in earum necessitatibus, maxime in pertinentibus ad illarum victum patiantur, sed vt eis opportunè consulatur, auctoritate Apostolica praefata statuimus, decernimus, praecipimus, atque mandamus Ordinarijs & Superioribus earum, vt curent colligi fidelium elemosynas per Conuersas quae non sint professae, vel si professae fuerint, sint tamen aetatis annorum quadraginta, & in domibus contiguas, extra tamen Monasterium degant, & non ingrediantur clausuram aliarum Monialium, nisi in casibus ex earum constitutionibus permisis, & de earum domibus exire non possint pro huiusmodi elemosynis colligendis, nisi de licentia Ordinarij, vel earum Superiorum, & de cetero nulla alia Conuersae professae recipi amplius etiam de consensu suorum Superiorum, vel Praelatorum possint. Quod si aduersus hanc nostram prohibitionem receptae fuerint, illarum receptio nulla, irrita & inanis sit, prout ex nunc nullam, irritam facimus & annullamus. Quod si praedicto modo necessitatibus Monialium, & mulierum Tertiariarum praedictarum succurri sufficienter non poterit, mandamus ipsis Ordinarijs & Superioribus earum, vt ipsi provideant de alijs personis pijs, & Deo deuotis, quae fidelium elemosynas colligant, vel alias eo meliori & commodiori modo quo fieri poterit, etiam ex opere manuum ipsarum Monialium & mulierum praedictarum, arbitrio Ordinariorū & Superiorum earundem, & prout eis congruentur expedire videbitur, provideatur & succurratur. Et ne propter Monialium numerū excessiuum clausurae obser-

observatio violetur, inhaerentes etiam similiter dispositioni dictae Constitutionis Bonif. & Conc. Trid. Decreto, Monialibus praedictis, & illorum Superioribus, & ordinarijs districtè inhibèdo praecipimus & mandamus, ne plures in earum Monasterijs recipiant, admittant, siue recipi & admitti permittant, quam ex proprijs redditibus ipsorum Monasteriorum, vel consuetis elemosynis commode sustentari possint. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae sub obestatione Divini iudicij, & interminatione maledictionis aeternae, vniuersis Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in civitatibus & Diocesis, proprijs praesentes nostras literas publicari faciant, ac in Monasterijs Monialium sibi ordinario iure subiectis, in his verò quae ad Romanam mediatè vel immediatè spectant Ecclesiam, sedis apostolicae auctoritate vnà cum Superioribus eorundem Monasteriorum clausuram (ut praemittitur) quā primum poterunt seruari procurèt, contradictores atque rebelles per censuram Eccles. appellati, ne postposita cūpescendo, invocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. Ac ut hoc tam salutare decretum facilius observetur, omnes principes saeculares, & alios Dominos, & magistratus temporales, rogamus, requirimus, & obsecramus per viscera misericordiae Domini nostri Iesu Christi, eisdem in remissionem peccatorum iniungentes, quod in praemissis omnibus eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, & alijs Monialium superioribus assistant, ac suum fauorem & auxilium praestent, ac impe-

dientes poenis etiam temporalibus afficiant, praemissis Const. & ordinationibus Apostolicis statutis & consuetudinibus etiā immemorabilibus etiam per sedem Apostolicam approbatis, & confirmatis, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis etiā in fundatione & institutione eisdem Monasterijs vel domibus & Monialibus sub quibuscunq, verborum formis & clausulis irritantibus, & alijs decretis quibuslibet concessis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis, quibus omnibus etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis eorūq, totis tenoribus specialis, specifica, expressa & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaeuis alia expressio habèda, aut aliqua exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum insereretur pro sufficienter expressis habentes, quoad effectum validitatis nostrae constitutionis tantum derogamus, contrarijs quibuscunq, Aut si aliquibus communiter vel diuisim ab eadem sit sedè indultum, quod interdicti aut suspendi non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Per hoc autem in Monasterijs exemptis Ordinarij locorum, quoad alia nullam sibi credant iurisdictionem, vel potestatem aliquatenus attributam. Nulli ergo, &c. Dat. Roma apud S. Petrum, an. Incarnat. Dom. 1566. 4. Cal. Iunij. Pont. an. 7.

Monasteria verò quae à Regularibus non reguntur, sed sunt sub immediata Apostolice Sedis protectione, non solum quoad clausuram, sed etiam in alijs

Ff 3 omni-

omnibus ab Episcopo corrigi possunt. Clem. attendentes. de stat. Monach. Trid. Conc. lo. cit. c. 9. tanto magis Monasteria si quæ reperiuntur omnimode subiecta Episcopo, ab ipso in omnibus corrigi & gubernari debent.

4. Moniales item quæcunque etiam Regularibus superioribus subiectæ, etiam mendicantes, in casibus, quibus è Monasterio licitum est ipsis egredi, ultra licentiam suorum superiorum Regularium, etiam ab Episcopo licentiam egrediendi obtinere tenentur, ex Ordinatione Pij V. Constitutione sua que sequitur. in qua & causæ propter quas concedenda sit huiusmodi licentia egrediendi determinantur.

Decori & honestati omnium Sanctimonialium, quarum Iesus Christus Dominus noster sponsus est, ut in puritate & castitate superadificantes, in ipso feliciter inhabitare valeant consulentes, ea qua illarum existimationi detrabere possent, decet nos consulto summovere. Sane periculo & scandalo plena res est, ac Regulari observantia vehementer aduersatur, Sanctimoniales aliquando patres, fratres, sorores, aut alios agnatos vel cognatos, nec non Monasteria, & alia filiationes nuncupata, etiam eis subiecta visitandi, aut infirmitatis causa, aliove prætextu à Monasteriis exire, & per secularium personarum domos discurrere & vagari, quo veluti colore eximium quoque honestatis & pudicitia decus in discrimen committunt. Vnde nos malo huic pro nostro Pastoralis officii debito salubriter occurrere volentes, inbidentes etiam Decreto Sac. Conc. Trid. de clausura Monialium disponenti, ac aliis nostris literis super huiusmodi clausura

editis adicientes, volumus, sancimus, & ordinamus, nulli abbatissarum, Priorissarum aliarumve Monialium, etiam Carthusien. Cistercien. Sancti Benedicti, & medicantium, & quorumcunque aliorum ordinum, etiam militarium, ac statuum, graduum, conditionum, dignitatum, ac præminentiarum existentium, etiam è Regia, vel Illustri prosapia ortarum, de cætero etiam infirmitatis, seu aliorum Monasteriorum, etiam eis subiectorum, aut domorum, parentum, aliorum consanguineorum visitandorum, aliove occasione & prætextu, nisi ex causa magni incendii, vel infirmitatis lepræ, aut epidemia, qua tamè infirmitas præter alios Ordinum Superiores, quibus cura Monasteriorum incumberet, etiam per Episcopum, seu alium loci Ordinarium, etiam si prædicta Monasteria ab Episcoporum & Ordinariorum iurisdictione exempta esse reperiantur, cognita & expresse in scriptis approbata sit, à Monasteriis præfatis exire, sed nec in prædictis casibus extra illa, nisi ad necessarium tempus stare licere. Aliter autem quam ut præfertur egredientes, seu licentiam ex eundi quomodocunque concedentes, nec non comitantes, ac illarum receptatrices personas, siue laicas aut seculares, vel Ecclesiasticas, consanguineas, vel non, excommunicationis maioris lata sententia vinculo statim eo ipso absque alia declaratione subiaccere, à qua præterquam à Rom. Pontif. nisi in mortis articulo absolui nequeant. Et insuper tam egressas, quam præfidentes, & alios superiores prædictos, eis licentiam huiusmodi concedentes, dignitatibus, officiis, & administrationibus per eas & eos tunc obten-

obtentis priuamus, & illas & illos ad obtenta, & alia in posterum obtinenda inhabiles, nec non licentias, & facultates, seu indulta, & privilegia exeundi à Monasteriis, & extra illa standi, à nobis seu alio Rom. Pont. Prædecessore nostro, ac Sedi Apost. Nunciis, & Legatis, etiam de latere as maiori pœnitentiario, aut ordinum Prædictorum Superioribus, aliisque personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusuis restitutionibus, præseruatiuis, mentis attestatiuis, etiam nouam gratiam, & datam concedentibus, aliisque efficacioribus & efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibus, & aliis decretis in genere vel specie, etiam motu proprio & ex certa scientia, deq. Apostolica potestatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, nec non S. R. E. Cardinalium intuitu & contemplatione, ac instantia, vel alias quomodolibet concessa, quæ prorsus abolemus, ac literas desuper confectas, & in posterum concedendas, & conficiendas, nullas & inualidas, nulliusque roboris & momenti fore, nec illas habentibus & habituris suffragari posse; & ita per quoscumque Iudices, &c. Non obstantibus, &c. Dat. Romæ. Kalen. Februar. 1570.

Dare licentiam ingrediendi Monasteria Monialium seu colloquendi cum Monialibus in Monasterijs Apostolicæ Sedi, vel Ordinariæ iurisdictioni subiectis, ad ipsummet spectat Episcopum. id. Conc. loc. cit. quoad Moniales tamen Regularibus subiectas sæpius declarauit. S. Congr. ad solos Regulares superiores pertinere concessionem licentiæ ingrediendi in causa necessitatis earum Monasteria. Sed tamen posset ita demum spectare ad Episcopum huiusmodi con-

cessio licentiæ, si fuerit consuetudo loci legitime præscripta, quod licentia huiusmodi vel à solo Episc. vel ab Episcopo & Superioribus Regularibus coniunctim obtineatur. de his videri potest Guttierz lib. 1. can. q. c. 14. Eman. Rod. sup. cit. tom. 1. à quest. 45. & ita declarasse dictam S. Congreg. meminuit Quar. cit. verbo Monasteria Monialium. fol. 350.

Quoad loquentes autem cum Monialibus non obtenta licentiâ ab Episcopo, seu alio Superiori non ingrediendo clausuram, aduertendum est, nullam contra tales poenam esse impositam de iure communi, sed eos illas tantum poenas incurrrere, si quas Episcopus statuerit, prout fere vbiq. pro delicto simili poenam excommunicationis Ordinarij fulminare cõsueuerunt. Abb. in cap. Monasteria. de vit. & honest. Cler. An verò talis poena, seu alia statuto indicta liget eos qui accedunt Monasteria Monialium exemptarum, curæ Superiorum Regularium subiecta, videri potest. Fel. de sen. conf. 2. & 99. Anchar. in cap. postulasti. quest. 4. de fo. comp. Dom. in cap. 1. de stat. Reg. in 6. qui tenent affirmatiue contra Ioan. Andr. in cap. vt animarum. de Const. in 6. Calder. conf. 13. de for. comp. Bart. in l. si conuenerit. S. si nuda. ff. de pig. act.

Licentiæ autem huiusmodi ingrediendi Monasteria Monialium, non nisi ex causis necessarijs sunt concedenda. Conc. lo. cit. cap. 5. quin imò obtinentes licentiâ ingrediendi ex causa, si ingrediantur pro libitu, & sine necessaria causa, adhuc incurrunt ipso facto excommunicationem papæ referuatam, ex Constitutione Greg. XIII. qua reuocantur omnes licentiæ ingrediendi Monasteria. legitur apud Confect. cit. fol. 237. his verbis.

Vbi gratia. & infra: Authoritate præ-

seu-

sentium reuocamus & abolemus omnes, & quascunq; licentias ac facultates ingrediendi Monasteria, domos & loca Monialium, ac etiam virorū quorumuis Ordinum, quibusus etiam Comitibus, Marchionibus, Ducibus, & alijs cuiuscunq; status & conditionis mulieribus, ac etiam omnes & quascunq; licentias ingrediendi Monasteria, Domos, & loca ipsarum Sanctimonialium, quibuscunq; viris, etiam eiusdem status & dignitatis tam à predecessoribus nostris, quam etiam à nobis, & Sedis Apostolica legatis, aut alijs ex quibusus quantumcunque urgentibus causis, sub quibuscunq; tenoribus ac etiam derogatorijs derogatorijs, reuocatorum restitutorijs, alijsq; efficacioribus clausulis, irritantibusq; & alijs decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, deq; Apostolica potestatis plenitudine, atq; ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumve Principum contemplationem vel supplicationem concessas, confirmatas, ac etiam iteratis vicibus renouatas: cassamusq; & annullamus litteras desuper confectas & processus habitos per easdem. Inhibentes eisdem qui illas obtinuerunt sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, super qua à nemine nisi à Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) absolutionis beneficium possit impartiri, ne ipsarum licentiarum prætextu Monasteria huiusmodi quouis modo ingredi audeant; Abbatibus verd nec nō Abbatibus, Cōuentibus & alijs Monasteriorum viriusq; sexus superioribus, & personis, quocunq; nomine vocentur, districte præcipimus, sub eadem excommunicationis pœna, nec non priuationis digni-

tatum, beneficiorum, & officiorum suorum, ac inhabilitatū ad illa, & alia in posterum obtinenda, ne in Monasteria, Domos & loca sua quēquā prætextu huiusmodi licentiarum & facultatum ingredi faciant vel permittant. Quin etiam sub eisdem pœnis ipso facto incurrendis prohibemus atq; interdiciamus omnibus, & quibuscunq; personis Ecclesiasticis & secularibus, ac etiam Ordinum quorumcunq; etiam mendicantium regularibus, ne prætextu licentiarum ab Episcopis vel superioribus, quibus illas concedendi in casibus necessarijs tantum ex Decreto Concil. Trid. tribuitur, ne Monasteria ipsa Monialium pro libitu, sed necessitatibus urgentibus duntaxat ingredi, neuē Moniales sub eisdem pœnis illas aliter admittere præsumant. Non obstantibus, &c. Datum Roma ann. Incarnat. 1575. Idibus Iunij.

Quoad ingrediēda autem Monialium Monasteria per Episcopum seu alios superiores ius ingrediendi habentes non nisi cum iusta causa, edita fuit alia declaratio ab eodem Greg. XIII. relata apud Consect. cit. fol. 241. vt sequitur.

Dubijs quæ emergunt. & infra: Harū tenore autoritate Apostolica declaramus, Prælatos omnes tam Seculares quā Regulares quibus cura & regimen Monasteriorum Monialium quouis modo incumbit, facultate sibi ex officio attributa ingrediendi Monasteria prædicta, ita demum vti posse, si id faciant in casibus necessarijs, & à paucis, iūq; senioribus ac Religiosis personis comitati. Quocirca vniuersos & singulos Episcopali seu maiori ac etiam Cardinalatus dignitate præditos, nec non quorumuis ordinum
Abbatēs

Abbatibus, Prioribus, Ministros, ac alios quoscumque superiores Regulares serid monemus, ut facultate huiusmodi qui eam habent, praeterquam in casibus ut praefertur necessarius nevitquam utantur. Quod si contrafecerint, eadem auctoritate Apostolica statuimus atque decernimus qui Pontificali dignitatis fuerint, eos pro prima vice, qua contrafecerint, ingressu Ecclesiae inter dictos, pro secunda a munere Pontificali, & a Diuinis suspensos, ac deinceps ipso facto absque alia declaratione excommunicatos existere. Regulares vero omni officio ac ministerio priuatos, excommunicationi similiter subiacerent. Non obstantibus, &c. Datum Roma, anno 1582. 23. Decemb.

8. Explorare quoque voluntatem Monialis, antequam faciat professionem cuiuscumque Monasterij illa sit, pertinet ad Episcopum, & praefecta Monasterij vno mense ante, de huiusmodi professione facienda significare debet Episcopo, alioquin posset suspendi ab officio ad libitum Episcopi. Conc. cit. sess. 25. cap. 17. de Regul. & declaratum fuit a Sacra Congreg. in vna Burgen. his verbis.

Congreg. Conc. censuit explorationem voluntatis puellarum profiteri voluntium ad praescriptum decreti dicti. c. 17. utroque tempore, scilicet ingressus & professionis facienda, ad Archiepiscopum pertinere, quamuis Monasterium ab eius iurisdictione exemptum existat.

9. Determinare numerum Monialium ultra quam plures ad Monasterium recipi non possint, pertinet quoque ad Episcopum, in quibusuis Monasterijs etiam Regularibus subiectis, ex Constitutione Greg. XIII. incip. Deo sacris. anno 1573. in qua de elemosynis applicandis Monialibus multa ordinantur, ad

nostrum autem propositum faciunt verba eiusdem Constitutionis sequentis.

Elemosynarum vero praedictarum contributionem, & applicationem durare & valere decernimus, ac suos effectus ad plenum sortiri debere, donec numerus Monialium etiam Tertiariarum huiusmodi (quem per ipsos locorum ordinarios, etiam in Monasterijs ab eorum cura & regimine quomodocumque exemptis, cum illarum superiorum interuentu stabiliri, & ordinari, neque supra illum numerum alias recipi posse, etiam de consensu suorum superiorum, volumus & mandamus) ita imminutus fuerit, ut reliqua Moniales, & Tertiariae ex propriis redditibus Monasteriorum ipsorum, vel consuetu Elemosynis se commodè sustentare queant, &c.

De recipiendis autem ultra numerum praefixum modo praedicto, edidit Sacra Cong. Reg. ordinationem, qua reperitur apud Impressores Camerales, tenoris sequentis.

Quemadmodum sacri olim Canones, & nouissime sacrum generale Concilium Tridentinum summa ratione decreuit, ut in Monasterijs, & Domibus, tam virorum quam mulierum bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, tantum numerus constituatur, ac in posterum conseruetur, qui vel ex redditibus propriis Monasteriorum, vel consuetis elemosynis commodè possit sustentari, ita quoque Sacra Congregatio S. R. E. Cardinalium, qua negotijs & consultationibus Episcoporum & Regularium praest, cui antiquius nihil est quam salutaria huiusmodi decreta debita executioni demandari curare, saepius locorum

Ordinarius rescripsit, vt certum numerū in singulis Monasteriis Monialium, etiam cura Regulariū seu militiarum subiectis, iuxta cuiusq; Monasterij facultates prescriberet, & si qua supra statutū numerū reciperetur, duplicem eleemosynam adferre, & supra numerarium locum tenere deberent. Verum quia in dubiū plerūq; venit, num supra numeraria predicta, aliquibus ex numero in quolibet Monasterio definito decedētibus, in eorum locum subrogari possent aut deberent, eadē Sac. Congr. quae peculiariter super ea re saepenumero rescripsit, providere volens, ne quis demceps dubitationis locus relinquatur, huius generalis decreti tenore statuit, & declarat. Moniales quae supra numerū in quolibet Monasterio constitutum recipiuntur, in locū Monialium decedentium, intra numerum nequaquam subrogari, neq; impedimento esse, quin alia in locū earundem ex numero demortuarum recipi eo modo valeāt, quo in singulis Monasterijs Moniales intra numerū possunt admitti: quin imō easdē sic supra numerū receptas, supra numerarias semper quoad hoc remanere, etiā si in ceteris ab alijs nihil differant, sed illis in omnibus pares & aequales, iuxta cuiusq; monasterij institutum esse debeāt. Declarat insuper eadē Sac. Congr. duplicis Eleemosynae nomine intelligi semper debere duplicatam summā eius, quae in receptione cuiusq; Monialis intra numerū in quolibet Monasterio constitutum erogari pro tempore consueuerit, ita tamen vt ubi summa quae confertur minor est scuti ducenti, ibi saltē ratione duplicata eleemosyna soluenda sint scuta quadraginta & non minus.

Eadem quoq; Sac. Congr. districtē prohibet, ne loca per obitum Monialium intra numerum decedentium pro tempore vacatura, cuiquam puella ad habitum regularē recipiendā concedantur, neque promittantur, nisi sequuta vera & reali illorum vacatione, atque ita demum, & non antea de eis disponi, ac in Monialis demortuae locum, promissionem aut receptionem in Capitulo, seu quouis alio modo fieri iubet; dummodo tunc temporis puella ipsa recipienda, & aetatem habeat idoneam, & ceteras qualitates requisitas, quibus etiam praeditas esse debere vult eas puellas, quae supra numerū recipiendae sunt, iam tunc, cum eis loca vel promittuntur vel dantur. Si quid verò contra à quoquam fieri contigerit, irritum, & inane, ac nullius roboris vel momenti fore & esse decernit. Ac nihilominus Abbatissas, Priorissas, & alios quoscunq; monasteriorum Superiores, qui cuiusvis puella receptioni vel admissioni, aut locorum vacaturorum promissioni seu cōcessioni, aduersus praesentis decreti dispositionē consenserint, priuationis vocis actiuae & passivae, alijsq; arbitrio eiusdē Congr. instigendis poenis, obstrictos & obnoxios fore declarat, saluis etiam semper in suo robore permanent id. alijs quibusvis, ipsius congregationis decretis alias latis, praesentis decreto non contrarijs, praesertim circa Monialium admissionē & receptionem ad habitū, & professionē, & circa eleemosynarū depositionem, solutionem, & erogationē in bona stabilia, quibus nullatenus derogare vult & intendit. Roma, die 6. Septemb. 1604.

Alex. Card. Florent.

Berlingierius Gyphius Secret.
Tertia.

Tertiariarum quoque curam committit Ordinario. Const. Pij IV. incip. *Cura Pastoralis*, supra relata.

Et tales hoc tempore posse prohiberi, ne maneant in communitate, nisi professionem emittant, respondit Sac. Congreg. Reg. Episcopo Leucen. ann. 1595. 22. Jan. Eisdem non gaudere immunitate Ecclesiastica, si habitant in ædibus priuatis, tenerique in Paschate, & in morte à proprio Parocho recipere Sacramenta, respondit eadem Sac. Congr. Episcopo Rossanen. 11. Sept. 1584. & Episcopo Mascensi. 26. Aug. 1597. Alioquin gaudebunt immunitate & exemptione, si habuerint requisita expressa in responso S. Cong. Conc. quod sequitur.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum consulta respondit. Fratres Tertiarios, Mantellatos, Corrigiatis, aliosq; similes, ita demum Ordinis cuius tertia regula habitum assumpserunt, priuilegijs potiri, & ab ordinarij iurisdictione exemptos esse, si viri collegialiter viuant, seu cum claustralibus habitent, & mulieres virginalem, seu calibem, aut castam vidualem expresso voto, & sub dicto habitu vitam traduxerint, quemadmodum cauetur Constitutione Concilij Lateranen. sub Leone X. qua habetur sess. XI. in fin. Hoc autem voto mulierum, alia duo, sc. paupertatis & obedientiæ nequaquam includi. Quinimò huiusmodi mulieres, si vitam virginalem aut calibem simpliciter expresserint, voverint, etiam in consanguineorum & affinium suorum, aut proprijs domibus, vel seorsum habitantes supradictis priuilegijs ordinis, cuius tertia regula habitum deserunt, exemptioneq; ab Ordinarij iurisdictione

ne frui debere, quemadmodum idem Leo postea declarauit, Constitutione edita die prima Marty. ann. 1518. Quid si fratres sororesq; tertij Ordinis quid amplius pretendant vigore consuetudinis, posse ius suum prosequi in iudicio Ordinario.

Hier. Card. Pamphilius.

In Monasterijs Ordinario, vel delegato iure sibi subiectis, electioni Abbatissarum, vel Priorissarum adesse debet Episcopus, & ad cancellorum fenestellam non intrando clausuram singularum vota excipere. Conc. lo. cit. cap. 7. In qua electione aduertendum est, ut non minor quadragenaria eligatur, & quæ post professionem emissam ad minus octo annis laudabiliter vixerit; si verò talis non reperiretur, ex alio Monasterio esset eligenda. Et si hoc incommodum videretur, tunc ex eodem Monasterio illa quæ excesserit annum trigessimum, & ad minus per quinque annos post professionem laudabiliter vixerit, eligi posset. Conc. lo. cit. in Electione etiam si fuerint discordes, posse Episcopum nominare vnam quam magis idoneam iudicauerit, respondit Sac. Congr. Reg. Vicario Cremonen. an. 1592.

Prohiberi etiam debet, ne intus claustrum Monasterij Monialium SS. Sacramentum Eucharistiæ teneatur. Conc. lo. cit. cap. 10. & ne ostium habeant per quod in Ecclesiam ipsarum exteriorem introire possint, ut in Const. Greg. XIII. supra à nobis allegata. Id alijs circa visitationem Monialium occurrentibus ex Ordinatione Sac. Congreg. Regularium informare sese potest, prudens Visitator pro loci & temporis

Gg 2 exi-

exigentia, cuius utilitati eandem ordinationem hic inferendam putauimus. impressam Rome apud Impressores Camerales, tenore sequenti.

14. Ordinationes quae in per Illustriss. & Reuerendiss. DD. Card. n. super Congregatione Regularium deputato data Reuer. DD. Card. Visitationis Apostolicis Monasteriorum Sanctimonialium Ciuitatū Neap. & Salern. sub die 2. Iulij 1589. & per eosdem Illustriss. DD. Cardinales reformatae & modificatae sub die 12. Iulij 1592. ut eas perpetuo obseruari, & custodiri mandant & operentur.

In quolibet Monasterio non habeantur, nec permittantur plures crates ferreae seu fenestrae collocutoriae, quam una, aut summum dua.

Haec nullo modo in Ecclesiis sint, sed extra eas tantum.

In Monasterijs vero, in quibus hactenus laminarum usus non est introductus, in fenestris collocutorijs ponantur binae crates ferreae introrsus altera, altera extrorsus, & distantes ab inuicem, saltem per spatium duorum palmorum, vel rotius crassiudinis muri, necnon spisse seu strictae, adeo ut nec puella manus per foramina transmitti possit. In qua exteriori crate figantur clauis ferreae eminentes & acuta, ut ut locuturi facies, illi nequeat adherere, & colloquentium verba exaudiri valeant.

In fenestellis confessionalibus configantur etiam laminae ferreae, scilicet cum minutis foraminibus, è quibus nec ipsae Moniales cernere vel spectare quemquam, nec à quoquam villo modo cerni, aut spectari possint.

Fenestella vnde SS. Eucharistia Sacra-

mentum percipiunt, alta sit dimidiato palmorum, lata vero integro, quae binis foriculis, totidemque feris & clauibus, alteris intrinsecus, alteris forinsecus occludatur.

Tam in ingressu, seu in habitu regulari suscipiendo, quam in professione emittenda, velo suscipiendo, vel consecratione Monialium, in quibus Monasterijs Ordinis vel Regulae S. Benedicti mos est, ut consecratur, fas ne sit eis munera xenia, dona, vel aliud quidlibet singularibus, vel particularibus Monialibus dare, vel erogare, sed quicquid à cognatis, vel affinis donatur, vel offertur, id vniuersum tribuatur & referatur in commune, nec lautae, aut sumptuosa sine luculenta conuiuia fiant, aut permittantur, sed sobria tantum, quae Sacras Virgines deceat spiritus corporumque recreatio concedatur.

In quouis Monasterio eligatur quotannis Magistra nouitiarum, cui vni cura sit illas instituere, nec eidem cura sine illis instituendis mater ea seu Amita, vel quauis alia etià qualibet cognatione coniuncta se immisceant villo pacto.

Ad ianuam Monasterij, vestibulum sit binis foribus munitum, in quod Moniales nunquam inirent, dum fores exteriores vel aperta sunt, vel mox aperienda. ne inde vnquam Moniales spectare, aut spectari possint.

Collocutorium interius locus sit feris occlusus, in quem nulla Monialis ingrediatur, nisi vocata, & à sua superiore uenia ei data, ibique auscultatrices huic muneri designatae semper intersint & abstinent, quae quicquid dicatur audire debeant, nisi futurus sermo secretum exposcularer, quo casu de Abbatisse seu Priorissae licentia, propinquioribus consanguineis.

neis remotis arbitris permitti posset.

Non scribant literas in iussu Superioris, scilicet abbatissæ seu Priorissæ, nec deni. nec ad eas missas recipiant, nisi ante ab eisdem fuerint perlectæ.

Presbyterus Confessarius ab Abbatissæ, Priorissæ, vel alijs Præfectis Monasteriorum, statuatur aqua & idonea elemosyna, siue prouisio, que ere communi Monasterij persoluatur, ijs autem vicissitudo munerum quantumvis exigui valoris, qua sibi cum Monialibus possit intercedere, omnino interdicta sit, sub pœna perpetuæ suspensionis ab audiendis, tam illarum, quam quorumvis aliorum confessionibus, in quam ipso facto incurrant.

Nulla Monialis vel conuersa dona, munera, & pecuniam, aut aliud quippiam, etiam charitatis, aut pietatis, vel elemosynæ nomine siue intuitu, cuiuscumq; personæ tribuat, donet, aut largiatur, sed si ex aliqua iusta, vel rationabili causa aliquid dandum vel tribuendum visum fuerit, id à Præfecta seu Superiore Monasterij, & re communi fiat.

Præsertim verò caueatur, ne qua Monialis vel conuersa quicquam ex bonis Monasterij det, aut donet, nec ex eis quidem que in usum suum assignantur, nisi de licentia Abbatissæ.

Neq; vilius generis bellaria, edulia, esculenta, ientacula, offollas, confectioes, & sirupata, vel alia similia quecumq; conficiant aut coquant, vt illa vendunt, donent, aut largiantur, nisi de licentia Abbatissæ, & de rebus modica impensa, & in consanguineos tantum.

Moniales Officiales Monasterij in suis muneribus obedis nihil nisi de re, & pe-

cunia Monasterij expendant.

Denunciatur cunctis Sanctimonialibus, cuiuscumq; Ordinis Religiosas profectas, qua testamentum faciunt, vel de rebus sibi in usum assignatis disponunt, mori & decedere proprietarias, illasq; censuras & pœnis à Sacris Canonibus, Regulis ac Ordinibus & Monasteriorum constitutionibus, atq; alijs Ordinationibus cõtra proprietarios editis & promulgatis, subiaccere ac obstructas esse. Idemq; contractus & instrumenta in quibus Moniales ab eorum Monasterio emunt annuos redditus, quoad ipsa vixerint, vel etiam vt post ipsarum obitum alia succedat, & similia, nullius sint roboris vel momenti, sed irrita & inania, ac proinde ijs defunctis cuncta omnino Monasterio incorporentur, cui sunt redditus huiusmodi acquisiti.

In quouis Monasterio sit infirmaria communis, & vbi non fuerit, à Superioribus extrui vel fieri quam primum curetur, etiam si res postulat sub censuris & pœnis eis bene visis: in eam autem recipere se reneantur in virtute Sanctæ obedientiæ omnes Moniales, & conuersæ tam profectæ, quam nouitiæ egrotæ, quibus opus sit medico: nec medicus quampiam secundo inuisat, nec inuisere permittatur à Præfecta Monasterij, neq; medicinam præscribat extra infirmaryam sub pœna excommunicationis. Neq; etiam extra illam Confessarij Monialium deputati, cuiusvis audiant confessionem, sub pœna suspensionis ab illarum, & aliorum quorumvis confessionibus audiendis, in quam ipso facto incurrant. Si tamen aliqua Monasteria ob angustiam loci, aut vniuersam paupertatem non possent ita sta-

rim extruere infirmariam, Ordinarius siue Superior visitet monasterium, & illis prescribat certum locum & assignet spatium temporis, intra quod omnino debeat exequi, & quo ad impensam necessariam pro fabrica, videat idem Ordinarius, & per eleemosynas, aut per alios sibi bene visos modos ei provideatur, & quamprimum de his qua egerint Congregationem certiore faciant.

Aegrotantibus autem & Infirmis, in Infirmania decumbentibus, ex ea pecunia qua in eam causam, vt infra assignabitur, suppeditetur omnes sumptus & expensa pro victu, alimentis, lectulis, & medicis, & alijs rebus necessarijs ad illarum morbos curandos ac valetudinem consequendam. In ea vero nulla audeat particulares sumptus sibi facere. Quocirca Visitatores & exinde superiores in Monasterijs in quibus huiusmodi subuentiones non ponuntur in communi deposito, assignabunt huiusmodi infirmaniae communi redditus sufficientes, tam ex communi mensa Monasterij, quam ex assignatis rebus, censibus & bonis ad singularum seu particularium Monialium usum siue sustentationem; pro eorum tamen qua eis videbatur huic negotio satis esse.

Eligatur autem Monialis sollicitudine, sedulitate, & charitate prestans, qua aegrotantium sororum cum omni studio & pietate curam gerat, fideliterque pecuniam sibi commissam administret, cuius rationem reddere tenetur.

Ei autem constituantur tot Moniales Conuersae auxiliares, quot videbuntur ei muneri satis esse.

Nulla audeat accedere ad infirmariam tanquam aegrotans, vel infirma nisi

febri, vel alio morbo laboret, quem ibi curare oporteat de consilio medici, qui ad restitutionem expensarum in foro conscientiae teneatur, si cui huiusmodi consilium dederit vbi opus non erit.

Omnes fenestrae vel foramina qua fuerint in claustrorum parietibus, è quibus Moniales foras spectari possint, omnino occludantur, permixtis solis fenestris aliquibus ad lumen excipiendum necessarijs, qua tamen tales sint ne inde vllomodo prospici aut prospicere queant. Monialibus & earum Ecclesijs non permittatur cantus figuratus, sed tantum firmus; ac praeterea etiam ex omnibus Monasterijs omnia instrumenta musicae (exceptis organis, qua in exteriori Ecclesia permittuntur) tollantur.

Sola Moniales officium diuinum in suis Ecclesijs celebrent, ita vt nulla Regularis vel Sacularis, aut alia qualibet laica persona ad id quomodolibet se ingerat, sed tantum Sacerdotes, & Clerici deputati vel deputandi ab Ordinario, siue Superiore pro celebrandis Missis in die solemnitatis Monasterij, ad ea sua munera obeunda qua sint ex usu necessario Ecclesiae, cuiusmodi sunt Missa celebratio, benedictiones & his similia, qua per Moniales expediri non possunt, accedant.

Nulla Monialis vel Conuersa, vel quacuis alia persona etiam qua non sit de Monasterio, audeat alias priuatas sibi missas celebrari facere in Ecclesijs Monasteriorum Monialium, praeter eas qua à Capellanis deputatis communibus impensis Monasterij celebranda sunt.

Quia vero in quibusdam Monasterijs quam plurima Missa, qua magnum sacerdo-

cerdotum numerum requirunt, celebrari debent ex testamentis vel relictis, & alijs dispositionibus, & nihilominus defectu Capellanorum, aut Monasteriorum paupertate, vel alia de causa omittuntur, vel omitti oportet, mandatur Dominis Visitatoribus, & successiue Ordinarijs, & Superiorib; vt ei rei opportunè provideant iuxta decreta Sac. generalis Conc. Trid. & Prouincialis Syn. Neap. aut alia meliori ratione consulentes, ac referant huic Sanctæ Sedi.

Nulla Monialis vel Conuersa cum aliquo Aduocato, Procuratore, Sollicitatore, Exactore, alioque negotiorum gestore quocumq; negotium, causam vel litem pertractet, nisi cum solis ijs qui pro communibus negotijs, causis, & litibus Monasterij procurandis, & defendendis deputati sunt, & de licentia Præfectæ eiusdem Monasterij.

Vectores qui vinum pro vsu Monasterij, vel etiam aquam Balneorum pro infirmis conuehant, Monasterium ingredi, nisi interdi, unullatenus permittantur.

Ad conficiendum panem vel etiam ad cernendam farinam nemo in Monasterium intret, quod si alia de causa necessaria & vrgenti intrauerit, istiusmodi operam ne præstet.

Abijciantur è Monasterijs omnes Celli.

Collocutoria exteriora fores non habeant quæ possint occludi, sed omnia pateant.

Ianitrices & quæ Sacristia curam habent, & Comitatrices quæ ingressos comitantur, quadraginta annis non paucioribus natæ sint.

Comitatrices Confessarios, medicos,

chirurgos, & alios quos ex necessitate intra claustra pro tempore admitti oportet, vbi ingressi fuerint, semper comitentur.

Omnino assignetur Confessarius extra ordinarius iuxta Decretum Sac. Generalis Conc. Trid. quem quauis Monialis adire teneatur, cui tamen liberum sit illi sua peccata confiteri vel nõ confiteri.

Ne quicquam commodato accipiant pro ipsarum Ecclesijs vel Oratorijs ornandis, sed proprio sint ornatu contentæ, quem nec alijs commodent.

Omnnes Conuersæ rei communi Monasterij inseruiant. Conuersæ autem particulares nulli Monialium concedantur, & quæ iam concessæ sunt, in communitatem redigantur; sed si quæ vel propter infirmitatem, morbum, aut senectutem particulari ministerio indigeat, Abbatissa vel Præfecta Monasterij ex eisdem Conuersis communibus, vnâ pluresuè assignet, prout opus fuerit, ad nutum tamen ipsius reuocabiles, & ex industria aliam vel alias vicissim ad tempus substituât, vt necessitati vniuscuiusque sit consultum, & priuato seruitio nequaquam illarum quæpiam additæ seu assignatæ sit aut addici possit.

In Conuersas non recipiantur in quoque Monasterio plures tertia parte aliarum Monialium, vel ad summum non nisi due ad rationem quinque Monialium. Vbi verò consuetudo est, vt ea proportio non expleatur, sed minor sit numerus Conuersarum, ea vt pote laudabilior obseruetur.

Famulæ saculares quæ in Monasterijs pro illarum seruitio & ministerio degunt,

omni-

omnino dimittantur, nec habitum suscipiant; nisi prius extra Monasterium dimissa ab Ordinarijs illarum voluntas fuerit explorata, iuxta prae dicti Sacri Conc. Trid. Decretum, quod tamen fiat omnino gratis, neque sint supra numerum proxime definitum.

Tam Moniales quam conuersae suam quaeq; cellam habeat, nec in vna plures commorentur, neque vna cum alia, sed seorsum qualibet in suo lectulo dormiat seu quiescat.

Non recipiatur Monialis vel Conuersa in quoduis Monasterium, nisi in eo singula singulis Monialibus, & conuersis propria cella, quae siue ex muro vel cemento, siue ex tabulis, siue tela in communi dormitorio distinguantur, assignata sint, & actu eas inhabitent, & vacua super sit propria cella pro recipienda in Monialem vel conuersam.

Visitatores numerum Monialium, ac etiam conuersarum, iuxta supra dictam rationem in quolibet Monasterio certum definiant, ex facultatibus & redditibus, qui à Monasterio in communi possidentur, & ex consuetis elemosynis, statuentes in Monasterijs ciuitatis Neapol. pro singulis Monialibus annuatim quinquagenos ducatos, quadragenos autem pro singulis conuersis, quae tamen praescripta portio non excedant.

Verum vbi Monasterium aliquas in moniales supra numerum definitum recipere voluerit, id quidem conceditur, si fuerint cella pro eis, vel aliud ex praedictis non obstituerit, & in dotem praeterea, vel elemosynam à singulis assignetur praesens pecunia, ex qua saltem possit emi annuus reditus ducatorum sexaginta sex

illius monetae in absolutum monasterij commodum & utilitatem conuertendus, & inalienabilis ac perpetuo retinendus. In Monasterijs vero Salernitana ciuitatis (obseruatis conditionibus ceteris iam dictis) Domini Visitatores taxent certam annuam quantitatem reddituum pro loci & personarum qualitate.

Nulla vnquam recipiatur in Monialem, nisi prius Parentes, Fratres, vel ij, ad quos eius cura spectat, promptam habuerint vniuersam pecuniam pro dote vel elemosyna consueta, ex qua puella nomine annuus reditus ematur accedente Monasterij consensu, cui huiusmodi reditus alimentorum causa vsq; ad professionis diem cedat, ea vero sequuta successionis iure integer acquiratur.

Cum vero Regularis viuendi ratio & optimi instituti, & tuta via qua ad omnem perfectionis gradum ascenditur, sit vita communis, nihilq; proprium possidere, nec pecuniam tractare, ne eam quidem qua in usum cuiusq; conceditur, districtè precipiatur & mandetur, ut si qua Moniales huiusmodi sanctam & regularem viuendi rationem elegerint, & omnia bona, reditusue quouis modo ad usum concessa, vel reseruata à se abdicauerint, & Monasterio cesserint, Abbatissa, Priorissa, vel alia Praefecta Monasteriorum renunciationem huiusmodi recipere omnino teneantur, & ex Monasterij bonis & redditibus seu introitibus, in his qua ad victum & vestitum, & reliquam vitam sustentationem pertinent, illis praecipue prouidere, & ita opportunè omnia subministrare, ut nulla re indigere permittantur; si quis autem vel si qua intra, vel extra Monasterium talem pium viuendū usum

usum, dicto vel facto, nutu vel signo exturbare, reprehendere, aut quouis modo impedire, maligno spiritu instigante presumpserit, Superiores in eum, eamue maledictionem aeternam, & excommunicationis sententiam, & iam ipso facto incurrendam comminari & infligere possint. Quinimo omnibus dictorum Monasteriorum Superioribus & Praefectis in Domino iniungatur, vt praedictarum Monialium pie & religiosè viuentium, singularem curam gerant, vtpote quae speciali protectione Sanctae Sedis Apostolicae, & nostrae Congregationis existunt. Et vt tuta viuendi ratio dante Domino amplificetur, de caetero in praedictis Monasterijs, nulla ingressa Monasteriũ recipiatur, & admittatur aliquo modo in Monialem vel Cõuersam, nisi promiserit cõmunis vitæ institutum praedictum amplecti, & iuxta illud perpetuo viuere, vbi verò ingressa fuerit, vna cū alijs Monialibus eiusdem instituti & obseruantia adiungatur, & cum eis viuat. Confessarij etiam sedulo hortentur, ac moneant Moniales, vt praedictum communis vitæ institutum, & tutam Deo seruiendi vitam sequantur.

In Monasterijs, in quibus similiter retinentur haecenus prouisiones & subuentiones, & non omnia in communi conferuntur, concedatur licentia accipiendi aliquam subuentionem, de manibus tamen Abbatis, seu Praefectae Monasterij, siue Depositariae, ad nutum tamen Abbatis, seu Praefectae praedictae, pro suis Religiosis necessitatibus, quae verò supersunt Abbatis erogare teneatur in communes vsus Monasterij: Ac Ordinarij siue Superiores Monasterij quotannis exi-

gant rationem à Depositaria & Abbatis, seu Praefectae, praedictae de huiusmodi prouisionibus, subuentionibus, & depositis, & in eas transgredientes, grauiter animaduertant.

Vt autem ad Dei gloriam, & Monialium in Domino profectum, & animarũ salutem supradictae Ordinationes debita deuotione & reuerentia suscipiantur, vniuersis & singulis Reuerendis Abbatibus, Prioribus, ac alijs Praefectis & Superioribus Monasteriorum, ac Monialibus & Conuersis, in virtute sanctae obedientiae, ac sub priuationis officiorum, & perpetua inhabilitatis, ac vocis actiuae & passivae, atque alijs censuris Ecclesiasticis, & pœnis etiam ipso facto incurrendis respectiue (in casibus tantum à Congregatione praescribendis, quoad censuras, scilicet) ac alias iuxta facultates dictis Dominis Visitoribus concessas, districtè praecipitur & mandatur, vt omnia & singula in eisdem Ordinationibus contenta obseruent, & exequantur, ac obseruari & exequi faciant.

Praeterea Dominus Ordinarius Neapoliensis, Vicarius & Officiales in Spiritualibus Generales, & praedicti Domini Visitores Apostolici, nec non & alii Superiores Regulares, ad quos Monasteriorũ cura quomodolibet spectat, studeant vt haec omnia inuiolabiliter obseruentur: transgredientes verò praedictis censuris Ecclesiasticis & pœnis, etiam inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis, ac alijs prout eis videbitur iuris & facti remedijs opportunis exerceant, & castigent, cum facultate declarandi Abbatissas, Priorissas, & alias Praefectas culpabiles repertas, incurrisse in pœnas

H h etiam

etiam priuationis officiorum & inhabilitatis ad ea, atq; illas sic declaratas deponendi & puniendi, ac alias idoneas illarum loco subrogandi & suffiendi, qua Regularis disciplina zelo accensa, huic reformationi inuigilare possint & velint.

E. Monasteriis S. Mariae Angelorum, S. Mariae Consolationis, Sancti Antonii de Padua, & S. Mariae Magdalena Neap. Ciuitatis, emittantur omnes, & quacumque puella atque saeculares mulieres, qua educationis vel alia quauis causa in eis morantur non obstantibus quibuscumque.

In monasterio S. Mariae Angelorum, S. Mariae Consolationis, & S. Antonii de Padua, nulla de cetero admitratur in Monialem, vel Cōuersam, nec Religionis habitum suscipiat sub pena priuationis ipso facto officiorum, & vocis actiuae & passiuae, tam per Abbatissam, quam per Discretas, qua huc rei auctoritatem vel assensum praebent incurrenda. Ac insuper illius receptio & professio inde sequuta, irrita sit & inanis, ac nullius sit roboris vel momenti. Sed & qua de facto inopsterum iam recepta fuerit de Monasterio eiiciatur.

Idem quoque obseruetur in Monasterio S. Mariae Magdalena, cum propter loci insalubritatem & alias iustas ac rationabiles causas Dominis Visitatoribus datum fuerit in mandatis, vt ipsi habitum ratione reddituum, tam communium, quam particularium, seu in proprios vsus assignatorum tantum, ex redditibus Conuentui, seu mensa monialium tribuatur, quantum videatur satis esse ad illarum congruam sustentationem, quod autem superest futuro Monasterio extruendo re-

seruetur. Datum Romae in Sac. Congregatione Regularibus habita, die 2. Iulij. an. 1589.

F. Mich. Bonell. Card. Alex.

Epif. Alban.

Georgius Palearius Secret.

Romae apud Paulum Bladum Impress. Cameralem. 1592.

Exortis autem diuersis dubijs super praemissis ordinationibus, emanarunt declarationes sequentes.

M. D. C. Die 6. Maij. Facta relatione Sanctissimo D. N. decreuit. Ad primum & secundum, vt curet Illustrissimus D. Cardinalis Archiepiscopus decreta reformationis Apostolica inuolabitur seruari, & executioni mandari, praesertim qua de duplicibus cratis ferreus, in cap. 2. & qua de vita communis in 45. & 46. disponuntur, hoc addido, vt Moniales teneantur praestationes omnes ipsis assignatas Superioribus fideliter notificare & consignare in certo libro notandas, & per communes Officiales Monasterij exigendas ad hoc, vt in vsu ipsarum Monialium pro singularum Religiosorum necessitatibus, de mandato Abbatissae, seu alterius Superioris per ministros publicos & communes Monasterij, in totum vel pro parte, vt opus erit quotannis erogentur.

Ad tertium prouisum.

Ad quartum, vnicuique Monasterio vnicus tantum Confessorius Ordinarius assignetur, sed per annum ter, aut quater alius extra Ordinem ad praescriptum Sacri Concilij Tridentini offeratur.

Alex. Cardinalis Floren.

Locus Sigilli.

Bernardinus Epif. Auerfanus Secret.

Sequuntur

Sequuntur literæ ad Dominum Cardinalem Archiepiscopum Neap.

Illustrissimo & Reuerendissimo Signor mio offeruandissimo.

Nostro Signore istesso ha voluto vedere, & esaminare le scritte mandate da V. S. Illustriss. è date à nome delle Monache sopra l' offeruanza de' Decreti della riforma de' Monasterij di cotesta Città; Et essendo assai chiari li Capitoli. 45. & 46. dell' Ordinationi generali; sua Santità vuole, che s' offeruino, come cantano, ne si aggiunga obligo douè non è. E circa la difficoltà che consiste intorno l' ultimo Decreto fatto, alli. 6. di Maggio. 1600. Come s' habbia da praticare, sua Beatitudine ha ordinato si dichiari à V. S. Illustrissima, che sia lecito all' Abbadessa è Superior à ciascuno Monasterio di permettere alle Monache, che possa ciascuna di esse spendere qualche cosa delle souuentioni che li vengono date senza passare per le mani de ministri communi de Monasterij, è senz' obligo d' hauerne à render e altro conto come saria à ragione di vn scudo il mese per seruitij minuti; pur che s' offerui nel resto il Decreto come sta. E ben che quanto alla vita commune non intenda sua Santità che le Monache professe prima della riforma le quali non eleggono uolontariemete siano astrette ad accettarla, come non le obliga meno il sudetto. Capitolo. 45. così comanda che non si riceuano nell' auenire in modo alcuno Monache all' habito, ne alla professione se non sotto la intiera riforma & offeruanza della vita commune; è così in ciascuno de sudetti casi. V. S. Illustriss. si compiacerà ordinare che sia eseguita la

santa mète di sua Beatitudine, è le bacio humilmente la mano. Di Roma il dì. 8. di Marzo. 1602.

Di V. S. Illustrissima è Reuerendissima Humiliss. Seruitore

Ill. Cardinale di Firenze.

Sanctissimus Dominus noster Clemens Papa VIII. Ad tollenda dubia & difficultates ortas super executione & obseruatione Capitulorum 45. & 46. Constitutionum super regimine Monialium Ciuitatis Neapolitanae declarauit, ac decreuit Capitulum 45. obseruandum fore totū ut iacet in Monasterijs, in quibus iam fuit introducta, & acceptata à maiori parte Monialium vita cōmunis, in alijs uero, in quibus retinentur hactenus prouisiones & subuentiones, in illa parte tantum, in qua mandatur, ut si quæ Moniales huiusmodi sanctā & Regularem uiuendi rationem elegerint, & eorum bona à se abdicauerint, & Monasterio cesserint, Superior Monasterij renunciationem huiusmodi recipere, & ex Monasterij bonis in his que ad victum & vestitum, ac reliquam uitæ sustentationem pertinent, illis prouidere teneatur. Moniales uero, quæ post eandem Constitutionem receptæ fuerint, uel in posterum admittentur in eisdem Monasterijs, in quibus subuentiones retinentur, nullatenus inuita cogantur ad uitam communem, sed teneantur obseruare Capitulum 46. cum declarationibus inde secutis, sub die 6. Maij. 1600. & 5. Martij presentis anni 1602. Ille autem Moniales quæ in eisdem Monasterijs reperiebantur professæ ante Constitutiones, quibus

idem Capitulum 46. obseruare non placuerit, priuata sint omnino voce passua, donec respicientes, tam sanctum institutum acceptauerint. Easdem porro Constitutiones omnes innouans sua sanctitas mandauit, in ceteris omnibus ob-

seruari, & executioni demandari. Roma, 26. Iunij. 1602.

Alex. Card Floren.

Locus Sigilli.

Hieronymus Agucchius Secret.

ARTICVLVS VIII.

De Visitatione quorumuis exemptorum, & de modo in Visitatione seruando.

1. **E**xemptos quosuis quomodo possit visitare Episcopus.
2. Exemptio est odiosa & strictè interpretanda.
3. Inquisitio qualis in Visitatione facienda.
4. Testes in Visitatione quales admittendi.
5. Delicta ex Visitatione comperta qualiter punienda.
6. Visitatio non potest impediri recusatione iudicis vt suspecti.
7. Appellatio quomodo possit interponi in causis correctionis morum.
8. Appellari potest si Iudex modum excedat in correctione.
9. Purgatio Canonica quando iniungenda.
10. Pœne omnes Iudici sunt arbitrarie.
11. Appellari potest cum agitur de correctione morum processu iudiciali seruato.
12. Archidiaconus quomodo visitare possit.
13. Archiepiscopus non potest visitare Diocesim Suffrag. nisi causa cognita in Conc. Prouinciali.
14. Visitator quid possit recipere à Visitatis.
15. Procuratio non debet ur dum visitatur Clerus ciuitatis vbi sita est Cathedra.
16. Hospitalia ad procurationem non tenentur.
17. Procuratio hoc tempore prescribi potest.

Mltra præmissa visitare potest Episcopus quoscuque Clericos Sæculares exemptos, Prothonotarios Apostolicos, Cappellanos Regios, Acolithatus, Comitibus Palatini, seu alicuius militiæ vel hospitalis titulis insignitos, dummodo actu militiæ seu hospitali cui adscripti sunt non inseruiant. cap. 1. de priuil. in 6. Item & residentes in Curia Romana

& familiares Cardinalium: isti enim ratione beneficiorum Diocesano in cuius Dioece. beneficia obtinent subijciuntur. cit. Conc. sess. 24. cap. 11. de ref. & si resideant, etiam in persona in causis delictorum & correctionis morum ab eodem Diocesano, siue in Visitatione, siue extra Visitationem puniri possunt. id. Conc. sess. 14. cap. 4. de ref. Tanto magis si exemptus quis sit ratione certi loci.